МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки РД

МО Ботлихский район

МКОУ "Хелетуринская СОШ"

РАССМОТРЕНО	СОГЛАСОВАНО	УТВЕРЖДЕНО
МО учитель начальных классов	Заместителем директора по УВР	ВрИо директора
________________ Алистанова Н.М.	________________ Газиева Э.Х.	________________ Юсупов Ю.М.
Приказ №1 от «30» август 2024 г.	Приказ №1 от «30» август 2024 г.	Приказ №1 от «30» август 2024 г.

Рабочая программа

по родной (аварской) литературе в1 классе

на 2024-2025 учебный год

с. Хелетури 2024

Литературияб цIалиялъул (авар мац1алъул) программа

Программаялъе баян

Программа хIадур гьабуна байбихьул школалда тIуразаризе хIисабалде росарал хIасилазулги, обществоялда чиясул хьвада-чIвадиясул къагIидабазда бухьараб концепциялъулги, Байбихьул школалъул лъай кьеялъул федералияб пачалихъияб стандарталъулги кьучIалда.

Адабияб цIали байбихьул школалъул системаялда аслиял предметазул цояб ккола. Гьелъ рахьдал мацIалда цIалиялъул махщел ва тексталда тIад хIалтIиялъул бажари лъугьинабула, художествияб литература цIалиялде интерес бижизабула ва лъимералъе рухIияб ва эстетикияб тарбия кьезе, гьесул гIакълу цебетIезабизе квербакъула. Гьединго литературияб цIалиялъул курс тIадегIанаб даражаялда лъазабиялъ рес кьола байбихьул классазул цогидал предметазда лъикIал хIасилал рихьизаризе.

Байбихьул школалъул литературияб цIалиялъул курс буссун буго гьал хадусел мурадал тIуразариялде:

- бичIчIун, битIун, чвахун ва пасихIго цIализе гъваридго лъазаби; батIи-батIиял тайпабазул текстазда тIад хIалтIизе бажаруледухъ, калам цебетIезаби; тIехьалдехун ва цIалиялдехун бугеб интерес щулалъизаби; цIалиялъул даража борхизаби ва, жалго жидедаго чIун, асарал цIалиялъулъги къваригIараб тIехь тIаса бищиялъулъги хIалбихьи букIинаби;

- художествиябгин творчествоялъулаб ва нахъгIунтIиялъулаб пагьмуги, художествиял асарал цIалулаго, чидае рекIел асар загьир гьабизе бугеб бажариги цебетIезаби; рагIудехун берцинаб (эстетикияб) балагьи лъугьинаби ва художествияб асар бичIчIизе бажари;

- художествиял асараздалъун байбихьул классазул цIалдохъабазул рухIияб хIалбихьи бечелъизаби; рухIияб асаралъул ва гьудуллъиялъулги,

жавабчилъиялъулги, лъикIлъиялъулги, ритIухълъиялъулги хIакъалъулъ бичIчIиял куцай; Дагъистаналъул ва цогидал миллатазул культураялъул адаб-хъатир гьабизе цIалдохъаби куцай.

Байбихьул школалда предмет хIисабалда литературияб цIалиялъ лъимал цIализариялъул гуребги, гьезие тарбия кьеялъулги масъалаби тIурала.

ЦIалдохъабазул ригьалъе хасал, рухIияб ва эстетикияб рахъалъ бечедал художествиял асараз цIалдохъабазе кIудияб асар гьабула, гьел асараз квербакъула миллияб ва киналго гIадамазе, ай тIолабго инсаниятАлъе данде кколеб хасият куцазе.

Литературияб цIалиялъул дарсазда аслияб куцалъ кIвар кьола цIализе бугеб бажари лъугьинабиялде ва лъималазул калам цебетIезабиялде. ЦIалдохъабаз гъваридго лъазабула бичIчIун ва пасихIго цIализе, жалго жидедаго чIун, текстал цIализе; гьел ругьунлъула тIехьалъул хIасил бичIчIизе ва гьелдаса сверухъ бугеб тIабигIаталъул хIакъалъулъ щвараб лъай гIатIилъизабиялъе пайда босизе.

Литературияб курс лъазабулаго, цIалдохъабазул хурхен гьабиялъулаб культураялъул (маданияталъул) даража борхула: гьезул лъугьуна монолог ва диалог гIуцIизеги, жиндирго пикру загьир гьабизеги, батIи-батIиял текстазда тIад хIалтIизеги, жалго жидедаго чIун, учебникалъул баян кьолеб аппараталдаса пайда босизеги, словаразулъ къваригIараб информация балагьизеги бугеб бажари.

Литературияб цIалиялъул дарсазда цIалдохъан ругьунлъула битIун, гъалатIал риччачIого, цIализе. БитIун, чвахун цIализе бажарулеб лъимералъе гьоркьоса къотIичIого тIахьал цIализе рокьула, гьесда лъала текстал цIалиялъул ва гьелгун хIалтIиялъул къагIидаби, гьединго гьесда бажарула

цIаларал асаразул хIасил бичIчIизе, живго жиндаго чIун, жиндие къваригIараб тIехь тIаса бищизе ва гьелъие къимат кьезе.

Литературияб цIалиялъул курсалъ цIалдохъабазул художествиял асарал цIалиялде интерес бижизабула. ЦIалдохъаби ругьунлъула поэзиялъулаб рагIул берцинлъи бичIчIизе, рагIул искусствоялъул сипат-сураталъе къимат кьезе.

Къокъго абуни, «Литературияб цIали» абураб предметалъ байбихьул классазда гIемерал, кIвар бугел масъалаби тIурала ва гьитIинаб лъимер гьоркьохъеб школалда лъикI цIалдезе хIадур гьабула.

Курсалъул гIаммаб характеристика

ЦIалул дарсал гьарула тIоцебесеб классалдаса байбихьун (хIарпал малъулеб заман лъугIун хадуб), гьоркьоса къотIичIого, ункъабилеб класс лъугIизегIан. ЦIализе ругьун гьарулаго, мугъчIвай гьабула, тIоцебесеб классалда «Азбука» малъулаго, лъималазе щвараб лъаялдеги бажариялдеги.

ЦIалул курс гIуцIун буго магIарулазул, гIурусазул ва дагъистаналъул цогидал миллатазул хъвадарухъабазул ва шагIирзабазул художествиял асараздасан. Гьединго цIалул курсалъулъ кьун руго гIелмиялгин нахъгIунтIиялъулал асаралги. Художествиял ва гIелмиялгин нахъгIунтIиялъулал асарал дандекквеялъ квербакъула литературияб искусство жеги гъваридго бичIчIизе.

Литературияб цIалиялъул хIасил программаялъулъ гьал хадусел бутIабазде бикьун буго:

1. Каламалъул тайпаби. Каламалъул культура;
2. Тексталда тIад гьабулеб хIалтIул тайпаби;

3. Художествияб асаралда тӀад хӀалтӀи;
4. ЦӀализе кколел асарал. ЦӀалиялъул культура.

ТӀоцебесеб «***Каламалъул тайпаби. Каламалъул культура»*** абураб бутӀаялъулъ хъвазе ва цӀализе, гӀенеккизе ва гаргадизе бугеб бажариялде, ай каламалъул киналго тайпаби камиллъиялде кӀвар буссинабун буго.

Программаялъ тӀалаб гьабулеб буго I–IV классазда щибаб цӀалул дарсазда битӀун, чвахун, бичӀчӀун ва пасихӀго цӀалиялъул бажари камил гьабизе. Гьединаб бажари лъугьуна батӀи-батӀиял асарал, гьезул бутӀаби гьоркьоса къотӀичӀого цӀалиялдалъун.

I классалда лъималазда лъазе ккола гӀедегӀичӀого, бичӀчӀун ва битӀун гӀисинал текстал рагӀабиккун цӀализе. Гьелдаго цадахъ цӀалул дарсазда цӀикӀкӀараб кӀвар кьола гьаркьал ритӀун рахъиялде. ЦӀалул хехлъи минуталда жаниб гӀага-шагарго 20–25 рагӀуде бахуна.

II классалда лъималаз гӀисинал текстал рагӀабиккун (захӀматал рагӀаби слогалккун) цӀалула. ЦӀалул хехлъи, I классалда дандеккун, цо минуталда жаниб 30–40 рагӀуде бахуна.

III классалда текстал рагӀабиккун ритӀун, ричӀчӀун ва чвахун цӀалула. ЦӀалулаго, логикияб ударение лъезе, кколелъуб лъалхъи гьабизе, интонация цӀунизе. ЦӀалул хехлъи минуталда жаниб 50–60 рагӀуде бахуна.

IV классалда киналго цӀалдохъабаз хехго, ритӀун, ричӀчӀун, рагӀабиккун текстал цӀалула. Слогалккун цӀалиялъул магӀна ккола цӀалдохъаби цӀалулъ нахъахутӀи. ЦӀалул хехлъи минуталда жаниб 70–80 рагӀуде бахуна.

ЦӀализе малъиялда цадахъ программаялъ кӀвар буссинабула накъиталъе гӀахьаллъи гьабулев чиясда гӀенеккизе, гьес бицараб жоялъул анализ гьабизе,

гьелдаса аслияб, кӀвар бугеб батӀа бахъизе, гьединго бицараб жо мухӀкан гьабизе, суалал кьезе бугеб бажари лъугьинабиялде.

Программаялда кьураб материалалъ квербакъула гаргадизе (ай жиндирго пикру загьир гьабизе, суалал лъезе ва гьезие жавабал кьезе, диалогалъулъ гӀахьаллъизе, монолог гӀуцӀизе) бугеб бажари цебетӀезабизеги. ЦӀалдохъаби ругьунлъула жидеда цебе мурад лъезе, бицунеб жоялда хадуб халккезе, гьелъие къимат кьезе, цогидазухъ сабурго гӀенеккизе ва гь.ц.

Программаялда кӀудияб кӀвар кьола хъвазе бугеб бажари цебетӀезабиялдеги. ЦӀалул дарсазда цӀалдохъаби ругьунлъула жидецаго текстал гӀуцӀизе, цӀаларал хабарийл, сипатиял ва пикриял текстазул кьучӀалда изложениял ва къокъал сочинениял хъвазе.

Программаялъул кӀиабилеб бутӀаялъулъ цӀалдохъабаз лъай-хъвай гьабула ***тексталда тӀад гьабулеб хӀалтӀул тайпабазулгун***. Гьел ругьунлъула текст бутӀабазде биххизе, гьел бутӀабазда цӀарал лъезе, план гӀуцӀизе, цӀалараб текст къокъго ва тӀубанго бицине, текстальулъ аслияб пикру жидерго рагӀабаздалъун загьир гьабизе. ЦӀалдохъабазда лъала текстал хабарийл, сипатиял ва пикриял рукӀин. Гьезда бажарула текстальул хӀасилги бетӀерги цоцазда рухьизе, цӀалул, гӀелмиялгин нахъгӀунтӀиялъулал ва художествиял текстал ратӀарахъизе, гьезул бугеб кӀвар бихьизабизе.

Программаялъулъ хасаб бакӀ ккола ***художествияб асаралда тӀад гьабулеб хӀалтӀиялъ***. Лъимал ругьунлъула художествиял ва нахъгӀунтӀиялъулал текстазулъ дунял бихьизабулел къагӀидаби цоцаздаса ратӀарахъизе (мугӀалимасул кумекалдалъун), художествиял ва гӀелмиялгин нахъгӀунтӀиялъулал текстазул хаслъаби ричӀчӀизе, жалго бетӀергьанал текстал гӀуцӀизе.

ЦIалдохъаби ругьунлъула художествияб асар бичIчIизе ва гьелъие къимат кьезе, гьеб гIелмиялгин нахъгIунтIиялъулал асараздаса батIабахъизе. Гьезда лъала художествиял асаразул хаслъаби.

Программаялда кьураб материалалда рекъон лъималаз чара гьечIого гьабизе ккола художествиял асаразул гIадатияб анализ: цин цIалдохъабаз текст тIубанго лъазабула, цинги гьеб цIалула ва гьелъул анализ гьабула, хадуб, художествиябгин эстетикияб къиматги кьун, байбихьи ва ахир, загьир гьабураб аслияб пикру тесталъул хIасилалда ва цIаралда дандеги ккун, цIидасан гьеб тексталде кIвар буссинабула.

Художествиял асаразул анализ гьабулаго, цIалдохъабаз лъугьа-бахъиназул тартиб чIезабула, героязулгун ва гьез гьарурал ишазулгун лъай-хъвай гьабула, жидергоги авторасулги герояздехун бугеб балагьи рагьула, цIалараб жоялъул аслияб пикру загьир гьабула. Гьединаб анализалъ квербакъула моралиябгин рухIияб бечелъи (ай гьудуллъи, адаб-хIурмат, лъикIлъи ва тIалаб-агъаз гьаби щиб кколебали) бичIчIизе.

Программаялъулъ бугеб материалалъ сверухъ тIабигIаталдаги хIайваназул хьвада-чIвадиялдаги хадуб халкквеялда бухьараб бажариги цебетIезабула.

«ЦIализе кколел асарал. ЦIалиялъул культура» абураб бутIаялъулъ рихьизарун руго батIи-батIиял темаби ва гьезда тIасан цIализе кколел асарал. ЦIалдохъабаз цIализе кколел асаразда гьорлъе уна аваразул ва цогидал миллатазул рагIул устарзабаз хъварал, лъималазул гIумруялде гIагарал, гIисинал, художествиял ва гIелмиялгин нахъгIунтIиялъулал асарал. Программаялда рекъон лъималазда лъазе ккола литератураялъул киналго аслиял жанрал: маргьаби, кучIдул, харбал, абиял, кицаби, бицанкIаби, драмаялъулал асарал ва гь.ц.

Гьаниб кьураб тематика байбихьул школалъул гІелалъул лъималазде гІагараб буго. Тематикаялъул хІасилалъ сверухъ бугеб дунялалдехун интерес бижизабула, лъималазул кІвар буссинабула жидерго гІел бащадаздехун ва цІикІкІараздехун, тІабигІаталдехун, тарихалдехун, нилъер ватІаналъул культураялдехун бугеб гьоркьоблъиялде, гьединго тематикаялъ рес кьола батІи-батІиял автораз цого цо тематикаялда тІаса хъварал асарал дандекквезе. ЦІализе кьураб тематикаялъ лъимералъул сверухъ дунял бичІчІизе бугеб интерес гІатІилъизабула, цІализе бугеб махщел цІикІкІинабула ва цІалиялъул культура лъугьинабула. Гьелда тІадеги, цІализе кьурал асараз кІудияб кумек гьабула лъималазе рухІиябгин эстетикияб тарбия кьезе.

ЦІалул планалда литературияб цІалиялъ ккураб бакІ

ТІоцебесеб классалда литературияб цІалиялъе бихьизабун буго 33 саг1ат.

Курс лъугІун хадуб кьолел хІасилал

Напсиял хІасилал

1. Жиндирго ВатІаналде, Россиялъул ва Дагъистаналъул миллатазде ва гьезул тарихалде кІудияб рокьи бижизаби.
2. Цогидал миллатазул маданияталдехун ва гьезул тарихалдехун, гьединго батІияб пикруялдехун цІуна-къараб балагьи бижизаби.
3. ЦІалиялдехун лъимералъул интерес бижизаби.

4. Жинца гьарурал ишазул жавабчилъиги жибго жиндаго чIараб, цогиялда бухьинчIеб хасиятги цебетIезаби.

5. Эстетикияб бичIчIи лъугьинаби.

6. Цогидал гIадамазе кумекалъе хIадурав, ният лъикIав, хIалхъублъи гьечIев, гIадамазе лъикIлъи гьабулев инсан вахъинави.

7. Лъиданиги цадахъ хIалтIизеги щулияб гьоркьоблъи гьабизеги бугеб бажари цебетIезаби, тIадкIалъай бугеб, дагIбадулаб ахIвал-хIалалдаса ворчIизе нух батиялъул бажари цебетIезаби.

8. Творческияб хIалтIуде гъира ккезаби, ай творческияб къагIидаялъ хIалтIизе бугеб бажари цебетIезаби.

Метапредметиял хIасилал

1. БатIи-батIиял жанразул ва тайпабазул текстал бичIчIун цIализе ругьунлъи, текстал кIалзул ва хъвавул формаялда гIуцIизе лъай.

2. Сверухъ тIабигIаталда нахъгIунтIизеги цогидазулгун бухьен гьабизеги каламалдаса пайда боси.

3. Накъиталъе гIахьаллъи гьабулев чиясухъ гIенеккизеги, диалогалъулъ гIахьаллъизеги, батIи-батIиял пикраби рукIиналъе мукIурлъизеги, жиндирго пикру загьир гьабизеги, гьелъие далил бачинеги разилъи.

4. Предметал дандекквезе, гьезул анализ ва синтез гьабизе, гьел гIаммлъизаризе, тIелазде рикьизе ва цоцада релълъинаризе лъай.

5. Предметазул ва предметазда гьоркьор ругел бичIчIиял лъай (цоцазулгун гьоркьоблъи, маданият, творчество, тIехь, асаралъул хIасил, художествияб текст ва гь. ц.); гуманитариял (ай инсанасул, гьесул

культураялъул, тарихалъул бицунел) ва эстетикиял (ай искусствоялда, дунялалда ва гӀадамазул гӀумруялда жаниб берцинлъиялъул, гьайбатлъиялъул хӀакъалъулъ бицунел) предметазда гьоркьор ругел бухьенал ричӀчӀи.

6. ЦӀалиялда цере лъурал мурадал ва масъалаби ричӀчӀизе ва гьел тӀуразаризе лъай.

7. Цебе лъураб масъалаялда рекъон цӀалиялда хурхарал хӀалтӀаби планалда росизе, гьезда хадуб хелкквезе ва гьезие къимат кьезе бугеб бажари лъугьинаби.

8. ЦӀалулъ жиндирго лъикӀал яги квешал хӀасилал рихьизе бугеб бажари лъугьинаби.

9. Цебе лъураб мурад тӀубаялъе гӀоло цадахъ хӀалтӀизе бажари.

Предметиял хӀасилал

1. Литература тӀолабго дунялалъулаб ва миллияб культура гӀадин бичӀчӀи, гьелъ рухӀияб бечелъи ва гӀадатал цӀунулеллъи лъай.
2. ТӀехь культурияб бечелъи букӀин бичӀчӀи.
3. РагӀул искусство гӀадин художествиял асараздехун бербалагьи букӀинаби.
4. МагӀарулазул ва Россиялъул цогидал миллатазул литератураялъул рухӀияб бечелъи бичӀчӀи.
5. Инсан цеветӀезавиялъе литератураялъул бугеб кӀвар бичӀчӀи; ВатӀаналъул ва гьелъул халкъалъул, сверухъ тӀабигӀаталъул, культураялъул, лъикӀлъи-квешлъиялъул, гьудул-гьалмагълъиялъул, ритӀухълъиялъул

хIакъалъулъ бичIчIи лъугьинаби; гьоркьоса къотIичIого цIалдезе кколеблъи бичIчIи.

6. ЦIалиялъул бугеб кIвар бичIчIи; цIалиялъул батIи-батIиял тайпабаздаса пайда боси (лъай-хъвай гьабиялъул, аслияб жо балагьиялъул, тIасабищул, лъазабиялъул); героязул хьвада-чIвадиялъе кьураб къимаб хIужжабаздалъун кьучIаб букIин бихьизабизеги, гьоркьоб лъураб жоялда тIаса жиндирго пикру загьир гьабизеги, текстазул батIи-батIиял тайпаби ричIчIизеги, гьезие къимат кьезеги бажари.

7. Жиндие къваригIараб литература, живго жиндаго чIун, цогидазул кумек гьечIого, тIаса бищизеги цебе букIаралдаса цIикIкIараб информация бичIчIизе ва щвезе баян кьолел тIахьал (источникал) хIалтIизаризеги бажари.

8. БатIи-батIиял текстазул анализ гьабизе, ай гIиллаялъулабгин цIех-рехалъул бухьен чIезабизеги, асаралъул аслияб пикру загьир гьабизеги, текст бутIабазде биххизеги, гьел бутIабазда цIарал лъезеги, гIадатаб план гIуцIизеги, асаралъул загьирлъи, пасихIлъи бихьизабулел алатал ратизеги, текст жиндирго рагIабаздалъун цIидасан цIализеги бажари.

9. БатIи-батIиял текстазда тIад хIалтIизеги, цIалул ва художествиял, гIелмиялгин нахъгIунтIиялъулал текстазул хаслъаби рихьизаризеги бажари; художествиябгин творчествияб пагьму цебетIезаби; художествиял асаразда, суратазда тIасан яги жиндирго хIалбихьиялъул хIакъалъулъ живго бетIергьанаб текст гIуцIизе бажари.

Курсалъул материал

Каламалда ва цӀалиялда сверухъ гьарулел хӀалтӀабазул тайпаби

ГӀенеккун (гӀинтӀамун) рагӀараб жо бичӀчӀизе бажари (аудирование)

ГӀинда рагӀараб цогидазул калам бичӀчӀи. Цогидас цӀалулеб асар гӀенеккун дандрекъон кколеб хӀалалъ бичӀчӀи. ГӀенеккун рагӀараб асаралда тӀаса лъурал суалазе жавабал кьезе бажари, лъугьа-бахъиналъул тартиб чӀезаби, рагӀараб каламалъул мурад бичӀчӀи, гӀенеккун рагӀарал гӀелмиялгин нахъгӀунтӀиялъулал ва художествиял асаразда тӀаса суалал лъезе бажари.

Авторасул стилалъул хаслъиялдаги каламалъул пасихӀлъиялдаги хадуб халкквезе бугеб бажари цебетӀезаби.

ЦӀали

РагӀизабун цӀали. РагӀабазулъ слогал ва хӀарпал гьоркьор риччачӀого ва гьел ругеб бакӀ хисичӀого, рагӀаби, предложениял ва текстал бичӀчӀун, битӀун цӀали. Слогалккун цӀалиялдаса байбихьун дагь-дагьккун бичӀчӀун, битӀун тӀуранго рагӀаби ва рагӀабазул дандраял цӀали; классалдаса классалде, тӀубараб текст бичӀчӀуледухъ, цӀалиялъул хехлъи цӀикӀкӀинаби. КӀудияб гуреб, гьитӀинаб текст пасихӀго цӀали: цӀалулаго битӀун абиялъул ва интонациялъул нормаби цӀуни; цӀалиялъул мурад бичӀчӀи, цӀалулев чиясул цӀалараб асаралдехун бугеб гьоркьоблъи бихьизабизе бажариледухъ, интонациялдаса ва цоцазулгун бухьен гьабизе цере лъурал мурадазда ва масъалабазда рекъон хӀинцлъизабун (хьадарлъизабун) яги хехлъизабун цӀалиялъул темпалдаса пайда боси. Интонацияги цӀунун, батӀи-батӀиял тайпаялъул предложениял цӀали. БатӀи-батӀиял текстазул магӀнаялъулал хаслъаби ричӀчӀи ва интонациялъул кумекалдалъун гьел рихьизари. КӀудияб гьечӀеб текст живго жиндаго чӀун пасихӀго цӀализе бажари (цӀалулаго данде кколеб

гьаракь-бакъан ва хехлъи (темп) тIасабищизе, логикияб ударение битIун лъезе, лъалхъи гьабизе).

Сасун цIали. Жанраялъул ва кIодолъи-гьитIинлъиялъул рахъалъ ричIчIизе бигьаял асарал рагIизабун цIалиялдаса дагь-дагьккун сасун цIалиялде рачIин. ЦIалараб тексталъул магIна бичIчIи. ЦIалиялъул тайпа чIезаби: лъазабиялъул, лъай-хъвай гьабиялъул ва тIасабищиялъул; тексталъулъ къваригIараб информация балагьи, гьелъул хаслъаби ричIчIи.

БатIи-батIиял текстазда тIад хIалтIи

I класс

ЦIалараб тексталда тIасан мугIалимас лъурал суалазе жавабал кьезе бажари. МугIалимасул кумекалдалъун цIаларал текстазда цIарал лъезе бажари. ЦIалараб асаралъе къимат кьезе лъай. Суратазда тIасан харбал херхине лъай (бицун).

Баянго, зирараб гьаркьидалъун рагIаби ва предложениял абизе ругьун гьари. Цоцазда хурхараб каламалда, предложениялда, рагIуда, гьаракь битIун абиялда тIад гьоркьоса къотIичIого хIалтIаби гьари. Цогидал цIалдохъабазул, мугIалимасул хабаралъухъ ва цIалиялъухъ гIенеккизе бажари.

ЦӀалул курсалъулъ темабазул къадар

I класс

Маргьаби, биценкӀаби ва кицаби

1 классалъул цӀалдохъабазе мустахӀикъал халкъиял ва литературиял маргьаби, кучӀдул, кицаби ва биценкӀаби.

Их

Ихдалил тӀабигӀаталъул, гьелъул берцинлъиялъул, хӀайваназул гӀумруялъул, хурзабахъ ва ахакь гьарулел хӀалтӀабазул, лъималаз гьарулел ишазул хӀакъалъулъ харбал ва кучӀдул. Ихдалил кицаби ва биценкӀаби.

Дунги дир гьалмагъзабиги

Лъималазул гӀумруялъул ва гьудуллъиялъул, гьез гьарулел ишазул хӀакъалъулъ асарал.

Нилъер ункъхӀатӀилал гьудулзаби

ХӀайваназул ва хӀанчӀазул гӀумруялъул, гьел цӀуниялъул хӀакъалъулъ къокъал кучӀдул, харбал, маргьаби ва биценкӀаби.

Календарно-тематический план по родной литературе 1 класс на 2024-2025 уч.год

№ п/п	Дарсил тема	Саг1ат	Бихьизабураб къо		Р/х1
			Программияб	Х1ужаялъул	
1	Букваралъулгун лъай – хъвай гьаби. Калам К1алзул ва хъвавул калам. Т1ехь гь.4-5	1	06.09.24		
2	Предложение. Т1ехь гь.6-7 Предложение ва раг1и. Т1ехь гь.8-9.	1	13.09.24		
3	Раг1и ва слог. Каламалъул гьаркьал. Т1ехь гь.10-13 Рагьарал ва рагьукъал гьаркьал. Слогалъул гьаркьал цоцалъ журай. Т1ехь гь.14-15	1	20.09.24		
4	А ,О, И, У, Е гьаркьал ва х1арпал Т1ехь гь.16-26.	1	27.09.24		
5	Н, М гьаракьал ва х1арпал. Т1ехь гь.27-31.	1	04.10.24		
6	Л , Б, Г гьаракьал ва х1арпал. Т1ехь гь.32-37.	1	11.10.24		
7	Р, С, Т, Х гьаракьал ва х1арпал. Т1ехь гь.38-47.	1	18.10.24		
8	З,Э, Й, Ж гьаракьал ва х1арпал. Т1ехь гь.48-56.	1	25.10.24		
9	К, Ш, Щ, Ц гьаракьал ва х1арпал. Т1ехь гь.57-66.	1	08.11.24		
10	Г1 гьаракь ва х1арп. Т1ехь гь.67-69.	1	15.11.243		
11	Т1, В гьаракьал ва х1арпал. Т1ехь гь.70-75.	1	22.11.24		
12	Д, К1 гьаракьал ва х1арпал. Т1ехь гь.76-80.	1	29.11.24		
13	Х1 гьаракь ва х1арп. Т1ехь гь.81-	1	06.12.24		

	83.				
14	Гь гьаракь ва х1арп. Т1ехь гь.84-86.	1	13.12.24		
15	Лъ, Ч гьаракьал ва х1арпал. Т1ехь гь. 87-91.	1	20.12.24		
16	Я, Ц1 гьаракьал ва х1арпал. Т1ехь гь.92-98.	1	27.12.24		
17	П, Ч1 гьаракьал ва х1арпал. Т1ехь гь.99-105.	1	17.01.25		
18	Хъ гьаракь ва х1арп. Т1ехь гь.106-108.	1	24.01.25		
19	Къ гьаракь ва х1арп. Т1ехь гь.109-112.	1	31.01.25		
20	Хь гьаракь ва х1арп. Т1ехь гь.113-115.	1	07.02.25		
21	Кь гьаракь ва х1арп. Т1ехь гь.116-117.	1	14.02.25		
22	Гъ гьаракь ва х1арп. Т1ехь гь.118-121.	1	07.03.25		
23	Ф, ъ ,ь, ,ы гьаракьал ва х1арпал. Т1ехь гь.122-125.	1	14.03.25		
24	Ю, Ё гьаракьал ва х1арпал. Т1ехь гь.126-127.	1	21.03.25		
25	Гьаркьал кВ,к1в,щв, гв, гъв, св, чв, ч1в. Т1ехь гь.128-134.	1	04.04.25		
26	Вацал г1адин рук1а. Къурущ. Их. Лъималазул анищал. Т1ехь гь.135-141.	1	11.04.25		
27	Маргьаби. Бицанк1аби ва кицаби. Т1ехь гь.4-17.	1	18.04.25		
28	Т1абиг1ат берцинаб их. Т1ехь гь.18-23.	1	25.04.25		
29	Лъик1ав гьудул. Гьудулзабазул адаб ц1уни. Г1алик1и. Т1ехь гь.24-29.	1	16.05.25		

30	Гьелъ конфеталги кьеч1о. Гьудул- гьалмагъзабазде. Гьудуллъ. Т1ехь гь.29-32.	1	23.05.25		
31	Кету. Катит1инч1. Х1елеко. Гьойги оцги. Т1ехь гь.33-38.	1			
32	Цидул баркала. Ц1унц1ра. Гьудгьуд. Сих1ираб г1анк1. Т1ехь гь.39-45.	1			
33	Такрар гьаби.	1			